

NUWE REEKS Nr 315
ISBN 1-86854-193-2

DIE BYBEL BINNE 'N WETENSKAPLIKE MILIEU

PROF L C BEZUIDENHOUT

Universiteit van Pretoria

TUK 220.601
BEZUIDENHOUT

CURRICULUM VITAE: PROF L C BEZUIDENHOUT

Louis Christiaan Bezuidenhout is op 9 Julie 1954 in Johannesburg gebore. Hy matriculeer in 1972 aan die Hoërskool Hartswater, met 'n A-gemiddelde. In 1973 skryf hy aan die Universiteit van Pretoria in en behaal die BA-graad, met hoofvakke Hebreeus, Grieks en Wysbegeerte, met lof.

Op Universiteit beklee hy verskeie leiersposisies, insluitend Lid van die Sentrale Joolkomitee; Voorsitter van die Filosofie-vereniging; Sekretaris van die Huiskomitee van Mopanie; Lid van die VSR; en Voorsitter van die Komitee vir Gemeenskaps- en Tuisland-diens. Hy ontvang ook etlike toekennings, waaronder Dux-erekleure; die Praeses van die Van der Hoff Teologiese Vereniging; en die Abe Bailey Reisbeurs.

In 1978 verwerf hy die graad BA Honneurs in Semitiese Tale met lof en in 1978 die graad BD met lof. In 1987 word die graad DD in Ou Testament aan hom toegeken op grond van 'n proefskrif getiteld *Struktuur en strekking van die boek Job*. In 1989 ontvang hy ook die graad MA (Semitiese Tale) met lof.

Vanaf 1977 tot 1978 is hy 'n tydelik-deeltydse junior dosent in die Departement Semitiese Tale aan die Universiteit van Pretoria. Hy word in 1980 tot lektor en in 1984 as senior lektor bevorder.

Prof Bezuidenhout word in November 1978 as predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in die gemeente Voortrekkerhoogte georden met die oog op diensplig as kapelaan. Daarna dien hy in die gemeentes van Suid-Oos Witbank en Kensington as deeltydse predikant.

In 1989 ontvang hy 'n toekenning van die RGN om navorsing in die volgende sentra te onderneem: die Britse Museum; Universiteit van Birmingham; en St Mary's College.

In 1989 en 1990 doseer hy as buitengewone dosent in die Departement Ou Testament aan die Universiteit van Pretoria, waarna hy 'n beroep na die gemeente Stellenbosch as predikant aanvaar. Terwyl hy daar werk, doseer hy op 'n deeltydse grondslag Hebreeus en Ou Testament aan die Baptist College (Kaapstad) en die Kweekskool van die Universiteit van Stellenbosch onderskeidelik. Vanaf 1992 tot 1993 dien hy as Ringsvoorsitter van die Ring van Wes-Kaap en as lid van die Wes-Kaapse Raad vir Kerklike Samewerking. Sedert 1993 dien hy op die Psalmberymingskommissie, die

* 2 2 9 5 9 1 6 *

kernredaksie van die nuwe Gesang-bundel, die Tussenkerklike Kommissie en die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

In Oktober 1993 word hy aangestel as senior lektor aan die Universiteit van Pretoria in die Departement Bybelkunde en doseer hy ook as buitengewone dosent in die Departement Ou Testament aan die Fakulteit Teologie (Afdeling A). Vanaf 1 Januarie 1996 is hy medeprofessor in die Departement Bybelkunde en vanaf 1 Januarie 1997 professor en Hoof van die Departement Bybelkunde.

Prof Bezuidenhout is lid van die Ou-Testamentiese Werkgemeenskap in Suid-Afrika, die Suider-Afrikaanse Vereniging vir Semitistiek, die Bybelkunde Vereniging en Hervormde Teologiese Vereniging. Hy is sedert 1993 lid van die Redaksie van die teologiese vaktydskif *Hervormde Teologiese Studies* en sedert 1995 lid van die Redaksie van die vaktydskrif *Old Testament Essays*.

Prof Bezuidenhout het 18 vakkundige referate op nasionale en internasionale vlak gelewer en het etlike wetenskaplike en populêr-wetenskaplike artikels op 'n verskeidenheid van onderwerpe gepubliseer.

Prof Bezuidenhout is met Elsie Petronella Van Niekerk getroud en het twee kinders, Willem Jacobus en Andeli.

Prof J van Zyl
WISEKANSELIER EN REKTOR

**DIE BYBEL IN 'N WETENSKAPLIKE MILIEU
 PROFESSORALE INTREEREDE 15 MEI 1997
 LOUIS C BEZUIDENHOUT**

1. Inleiding: 'n Paar opmerkings oor Psalm 8:

Vertaling:

למַצַּחַת עַל הַפִּיחִית מְזֻמֹּר לְהוֹדֵ: 2	1 Vir die koorleier: op die Gittiet. 'n Psalm van Dawid.
יְהוָה אֱדַיְנִי	2 JHWH, ons Here,
מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ	hoe wonderbaar is u naam op die hele aarde!
אֲשֶׁר תִּהְיֶה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם:	U wat u glans geplaas het oor die hemel.
3 מִפִּי עוֹלָלִים וְיִנְקִים	3 Uit die mond van kinders en suigeling
יִסְדָּה עוֹ לְמַעַן צוֹרְרֵיךְ	vestig u krag teen u teenstanders
לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם:	om die vyand en die wraakgierige stil te maak.
4 כִּי אֶרְאֶה שְׁמַיִךְ מֵעֵשִׂי אֲצַבְעֶיךָ	4 As ek u hemel betrag, die werk van u vingers,
יָרַח וְכּוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִים	die maan en die sterre wat U daar gestel het -
5 מָה אֲנוֹשׁ כִּי יִחַזְכְּרֶנּוּ	5 wat is die mens, dat U aan hom dink,
וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ:	die mensekind dat U met hom te doen het?
6 וְתַחַסְרֶנּוּ מֵעַם מַלְאִיִּם	6 U het hom klein bietjie minder as 'n god gemaak
וְקָבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרנּוּ:	en met aansien en eer het U hom gekroon.
7 תִּבְסָלֶנּוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ	7 U laat heers hom oor die werk van u hande;
כָּל שָׂקָה תַּחַת רַגְלָיו:	U plaas alles onder sy voete:
8 צִנֹּף וְאֶלְפִים קָלָם	8 Skape en beeste, hulle almal,
וְגַם בְּחַמֹּת שָׂרֵי:	en selfs die diere van die veld,
9 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדַגֵּי הַיָּם	9 die voëls van die hemel en die visse van die see -
עֵבֶר אֶרְחוֹת יַמִּים:	wat ookal die paaie van die see deurkruis.
10 יְהוָה אֱדַיְנִי	10 JHWH, ons Here,
מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ:	hoe wonderbaar is u naam op die hele aarde!

Hierdie psalm is gedig deur 'n persoon wat hom verwonder. Dit wat hy sien, getuig van God se heerlikheid. Hy omraam hierdie gedig met 'n loflied waarin God besing word: JHWH, ons Here, hoe wonderbaar is u naam op die hele aarde (2,10)!

In die sentrum van die gedig is die mens. Hy is tegelyk nietig en waardig (5). Die gedig handel oor alles wat bestaan. In ritmiese opeenvolging word daar verwys na die hemelse en die aardse sfeer onderskeidelik (2-5). Die elemente van die gedig staan in kontras teenoor mekaar, tog hou dit verband met mekaar.

God is JHWH, die God van die verbond, maar Hy is terselfdertyd 'ons Here' (2a). Die objektiewe en die subjektiewe kan onderskei word, maar nie geskei word nie.

God se heerlikheid bestaan reeds in die hemel, maar op aarde kry dit gestalte deur die optrede van die mens - wat hy kommunikeer en wat hy doen (3,6-9). Die mens vind sy plek in die kosmos wanneer hy deelneem aan die loflied tot eer van God. Sy status is nie afhanklik van sy eie krag nie, maar van die mate waarin hy meedoen aan die loflied. Dit is dus vir kinders moontlik om deel te hê aan God se grootheid, terwyl mense wat hulleself sterk voordoen, daarvan weerhou word. Hulle word stilgemaak (3).

Daar bestaan 'n koppelvlak tussen die hemelse en die aardse. Die mens kan na bo en na onder kyk. Hy kan iets van die hemelse heerlikheid aanskou wanneer hy na die hemelliggame kyk (4). Indien hy krities na die mens kyk, is verbaas dat hy ook 'n plek in hierdie opset het - en dit 'n ereplek (5)! God integreer die aardse en die hemelse wanneer hy **dink** aan die mens, na hom **ultreik** (5), wanneer Hy aan hom **hemelse status gee** (6) en hom **aanstel** oor dit wat God gemaak het (7-9).

Die mens se domein strek oor die hele spektrum van die natuur, van die tembare na die ontembare (8-9). Die mens heers op aarde - in sy heerskappy sien 'n mens iets van God se heerlikheid.

2. Die dilemma van die Bybelwetenskaplike

Die wetenskap is die mens se manier om te heers. Is dit moontlik dat die moderne wetenskap steeds in 'n loflied ingebed kan wees? Kan dit wat aan 'n universiteit gebeur, deur God se eer omraam word? Is God se eer en wetenskaplikheid nie dalk wedersyds uitsluitend nie? 'n Loflied kan net bestaan waar daar sprake van naiwiteit is. Wetenskaplikheid veronderstel 'n kritiese ingesteldheid. 'n Loflied verwoord aangryping - wetenskaplikheid veronderstel kliniese logika.

Dit wil voorkom asof God se domein verder teruggedryf word deur die natuurwetenskap. Hoe meer verskynsels deur middel van natuurlike meganismes verklaar kan word, hoe minder word aan God se ingryping toegeskryf. Aan 'n universiteit word die evolusie-teorie aangebied as 'n hipotese vir die ontstaan van die mens. Die oerknal was verantwoordelik vir

die ontstaan van die heelal. Lewe word gesien as 'n funksie van fisiese en chemiese prosesse. Die wetenskap het God oënskynlik nie meer nodig nie.

Hoe meer hulpwetenskappe in die Bybelwetenskappe benut word, hoe meer verdwyn die mistieke aard van die Bybel. Die Bybel word 'n literêre korpus naas ander korpusse. Die gegewens waarna verwys word in die Bybel, word vanuit 'n historiese perspektief krities beoordeel en dikwels in twyfel getrek. Daar word sosiologiese verklarings gegee vir verskynsels wat tradisioneel aan Goddelike ingryping toegeskryf is. Die Bybel se integriteit word selfs in twyfel getrek deur te wys op teenstrydighede. Vir baie jare was die integriteit van die Bybel juis gefundeer in sy homogene karakter. Die geïnspireerdheid van die Bybel is afgelei uit die bo-menslike aspekte. Die begrip openbaring vorm nie deel van wetenskaplike terminologie nie.

Waarom gebeur dit dat studente soms 'n geloofskrisis ontwikkel wanneer hulle die Bybel wetenskaplik bestudeer?

Is moderne Bybelwetenskaplikes uit die tuin van Eden verdryf nadat hulle van die boom van kennis geëet het? Kan hulle nog deelneem aan die kosmiese himne van Psalm 8, of is hulle tot swye gebring soos die teenstanders in vers 3?

3. 'n Veranderde wetenskapsbeskouing

Dit is nie vernuwing wat 'n gevaar inhou vir die Bybelwetenskappe nie, maar stagnasie. Die krisis wat so pas beskryf is, is nie die noodwendige gevolg van wetenskaplikheid nie. Daar het 'n verskuiwing gekom in die beskouing van wetenskap. Dit is nodig dat die Bybelwetenskappe kennis neem van die veranderinge en die geleentheid aangryp wat gebied word. Die volgende beginsels moet aandag kry:

- Wetenskapsbeoefening is 'n menslike aktiwiteit. Die erkenning van die menslike is noodsaaklik.
- Totale objektiwiteit is nie haalbaar nie. Wetenskapsbeoefening kan hoogstens gekontroleerd en inter-subjektief wees.
- Voorveronderstellings is nie taboe nie - dit moet geopenbaar word. In enige wetenskaplike dissipline is daar sekere aannames of voorveronderstellings.

- Die skep van 'n teks sowel as die bestudering daarvan is histories gesitueerd. Interpretasie veronderstel bestudering van die historiese konteks waarin die teks ontstaan of ontwikkel het, bestudering van die geskiedenis van interpretasie van die teks en bestudering van die historiese konteks van die interpreteerder.
- Die werklikheid is veelduidig. Daar is nie net een geldige interpretasie nie.
- Betekenisgewing impliseer holisme - alle aspekte speel op mekaar in. Die mens is 'n eenheid. Verstaan veronderstel onderskeiding, maar ook integrasie. Aspekte van die werklikheid moet met mekaar in verband gebring word. Tog is 'n sluitende sisteem nie 'n voorwaarde vir waarheid nie. In werklikheid kan die waarheid nie in 'n sluitende sisteem geforseer word nie. Daar is ook ruimte vir die paradoks.

4. 'n Wetenskaplike benadering tot die Bybel

Die dilemma in die Bybelwetenskappe het ontstaan as gevolg van die miskenning van die rol van die mens. Daar kan nie meer voorgegee word dat God wetenskaplik bestudeer kan word nie. In die Bybelwetenskappe kan daar hoogstens 'n studie gemaak word van menslike spreke en denke oor God. Daar kan nie gesoek word na 'n sluitende dogmatiese sisteem in of agter die Bybel nie.

Kritiese wetenskap het aangetoon dat daar 'n diversiteit in die Bybel is wat nie herlei kan word tot eenduidigheid nie. Daar bestaan so 'n afstand tussen die wêreld van die Bybel en die wêreld vandag dat die werklikheid waarbinne ons staan nie as sleutel gebruik kan word om die Bybel te interpreteer nie. Bybelse uitsprake kan ook nie reglynig op vandag se situasie toegepas word nie.

Daar moet ook in die Bybelwetenskappe opnuut gevra word: Wat is die mens? Hy beskik oor besondere vermoëns en heers oor 'n sekere domein binne die werklikheid. As gelowiges kan ons ook as voorveronderstellings aanvaar dat God aan hom dink, dat God met hom te doen het, dat God aan hom 'n besondere status gee wat 'n sekere sin 'n koppelvlak vorm tussen die hemelse en die aardse, dat God se heerlikheid geopenbaar word in die hele skepping, maar op 'n besondere manier in die getuienis en optrede van die mens.

Die mens het die voorreg maar ook die opdrag om in harmonie te wees met die kosmiese himne. Dit is nie taboe vir die gelowige om sy kritiese wetenskap te raam met hierdie himne nie.

Die herontdekking van die mens in die Bybelwetenskappe doen nie afbreuk aan die waardigheid van die Bybel nie. Wanneer God as objek gemaak word, word sowel die soewereiniteit van God as die integriteit van die wetenskap aangetas. 'n Illustrasie uit die sogenaamde Moraliserende Bybel uit die dertiende eeu in Frankryk beeld God as skepper uit. In sy een hand het Hy 'n argiteksinstrument en in die ander hand die kosmos. Dit is interessant dat sy een voet die raam van die kunswerk oorskry. Dit kan 'n aanduiding wees van die feit dat 'n mens nie in staat is om in enige voorstelling God te omraam nie. Miskien is dit wat mense in die verlede probeer doen het.

Is die benadering wat hier voorgestel word, nie in stryd met die opvatting dat die Woord van God 'n openbaring is nie? Die konsep van openbaring kan aanvaar word in die lig van die veronderstelling dat God aan die mens dink en met hom te doen het. In die lewe van die profete en skrywers van die Bybel is die openbaring so geïntegreer met hulle menswees en hulle leefwêreld, dat die literêre, psigologiese, sosiologiese en historiese kontoere van die openbaring volgens daardie vakdissiplines bestudeer en geïnterpreteer kan word.

God se domein is nie beperk tot die areas van die lewe wat ondeurdringbaar is deur die wetenskap nie. Die wetenskap is die mens se manier om te heers oor die skepping. Hierin word God se heerlikheid ook sigbaar.

4.1 'n Historiese en sosiale perspektief

Die Bybel is tydgebonde. God se Woord vat grond op 'n spesifieke tyd en op 'n spesifieke plek. Om die Bybel te verstaan, moet dit geraam word teen die agtergrond van die wêreld en gemeenskappe waarbinne dit ontstaan het en oorgelewer is.

In die res van die voordrag word die begrip 'raam' of 'omraam' in 'n spesifieke sin gebruik. Die raam van 'n skildery dien as metafoor. 'n Skildery word geraam met 'n raam van 'n spesifieke breedte, kleur en vorm. Die wisselwerking tussen die kunswerk en die raam plaas die kunswerk in 'n besondere perspektief en bring sekere fasette van die kunswerk na vore. 'n Teks kan ook in verskillende kontekste geraam word waardeur verskillende fasette na vore tree.

Hierdie raming in 'n historiese perspektief het tot dusver verrassende resultate opgelewer. Laat ek 'n paar voorbeelde noem:

Die argeologie het ons 'n ander perspektief gegee op die ontstaan van Israel. Alhoewel dit waarskynlik is dat 'n groep slawe uit Egipte in Kanaän aangekom het, toon die materiële kultuur in ou Kanaän dat daar nie 'n kategoriese verskil is tussen die Israëliete en die Kanaäniete nie. Die volk wat later as Israel bekend gestaan het, het in 'n groot mate ontwikkel as 'n vertakking van die Kanaäniete. Daar is egter bewyse daarvan dat Israel wel as entiteit bestaan het in die Ystertydperk. Die situasie wat in Rigters geskets word, is nader aan die historiese gegewens as die intogverhaal in Josua. Die godsdien van ou Israel was nie so homogeen as wat aanvaar word nie. Argeologiese opgraving toon aan dat daar groot ooreenkomste is tussen die Kanaänitiese godsdien en die vroeë vorme van die godsdien van Israel. Die voorstelling wat ons in die Bybel het, is bepaal deur redakteurs wat na die ballingskap die gegewens hersien het. Dit is vir die Bybelwetenskaplike tog moontlik om in 'n mate te onderskei tussen oorspronklike gegewens en latere voorstellings.

So kan ook aangetoon word dat vroeë Judaïsme sowel as vroeë Christendom nie homogeen was nie. In hierdie opsig lewe buite-Bybelse dokumente sowel as argeologiese vondste 'n waardevolle bydrae.

Die Historiese Jesus-navorsing bring interessante perspektiewe na vore. Jesus word geraam binne die konteks van eerste-eeuse Judaïsme. Hy word beskou as 'n charismatiese Chasid, 'n heilige man in Galilea wat bekend was vir sy wonderwerke. Hy word bestudeer teen die agtergrond van

spesifieke persone wat in daardie tyd bekend was vir wonderwerke wat hulle gedoen het. Verbande word aangetoon tussen die leer en optrede van Jesus en sommige populêre strome van vroeë Judaïsme. Daar word ernstig gesoek na historiese wortels wat die geskiedenis van die Christendom kan verklaar. Aan die een kant moet daar genoeg verbande wees tussen Jesus en vroeë Judaïsme omdat Jesus in daardie konteks tuishoort. Aan die ander kant moet daar reeds in Jesus se optrede spore wees van spanning wat sou lei tot die breuk tussen die vroeë kerk en Judaïsme.

Daar behoort meer aandag gegee te word aan die spiritualiteit van die gemeenskap waarbinne tekste ontstaan, groei en geïnterpreteer word. Dit is nie genoeg om te kyk na hoofstroomdenke nie - ander stemme, veral dié van populêre strome, moet ook gehoor word. Populêre strome kan bestudeer word in buite-Bybelse materiaal maar ook in kuns. Deur die kuns van 'n gemeenskap kry 'n mens meer insig in die gees van daardie gemeenskap as deur sy amptelike dokumente.

Interpretasie van die Bybel vind plaas binne die raam van die wêreld van die interpreteerder. Die lewe van die wetenskaplike het 'n groot invloed op sy resultate. Die wêreld waarin ons leef is ook 'n teks wat geïnterpreteer moet word. Die interpreteerder moet homself en sy omgewing leer ken. Ons kan nie die Bybel interpreteer sonder om daarmee rekening te hou dat ons in Suid-Afrika leef in die jaar 1997 nie.

4.2 Die Bybel as literatuur

Die literatuurwetenskap lewer 'n waardevolle bydrae tot die verstaan van die Bybel. Verskillende benaderings tot literatuur laat altyd 'n neerslag in die Bybelwetenskappe. Toe strukturalisme gewild was, het 'n besondere struktuur-analitiese metode in die Bybelwetenskappe aan die Universiteit van Pretoria ontwikkel. Die teks word geraam in patrone van ekwivalensie wat afgelei word van intra-tekstuele merkers.

'n Historiese bewustheid lê klem op die dinamiese aard van 'n teks. Dit het sy wortels iewers in die geskiedenis, dit ontwikkel teen 'n bepaalde historiese agtergrond en stol uiteindelik in 'n teks wat gekanoniseer word. Dit kan sinvol wees om Psalm 8 te raam in die mitologiese wêreld van die Ou Nabye Ooste. Miskien is daar 'n verband tussen die kinders en suigeling van vers 3 en die skepping van laer gode. Die uitspraak dat die mens 'n bietjie minder as 'n god gemaak is, sou destyds nie so vreemd klink soos nou nie.

Die navorser moet bewus wees daarvan dat ons in ruimte, tyd en verwysingsraamwerk baie ver verwyder is van die skrywers van destyds.

Wanneer Psalm 8 in 'n hipotetiese redaksiegeskiedenis geraam word, kan vers 3 voorkom as 'n latere toevoeging wat 'n korrekatief wil aanbring: die mens moet nie in sy eie krag glo nie, al is hy aangestel as heerser. God se krag word in menslike swakheid volbring. Miskien het die teks gestel na hierdie invoeging.

Die stollingsproses sluit egter nie die interpretasie van 'n teks af nie. Om 'n teks te verstaan, moet dit ook geraam word in die geskiedenis van interpretasie. Die wetenskaplike moet daarvan bewus wees dat hy binne 'n bepaalde tradisie van interpretasie staan hy moet kennis neem van ander tradisies van interpretasie.

Deesdae is daar klem op intertekstualiteit. Die teks word geraam in ander vergelykbare tekste. Wanneer Psalm 8 geraam word in die skeppingsverhaal van Genesis 1, word 'n mens bewus van die perspektief dat die mens 'n byna goddelike waardigheid het. Hierdie perspektief word nie vervang deur die perspektief van die gevalle mens soos uitgebeeld in die verhaal van die sondeval in Genesis 3 nie - albei perspektiewe bestaan naas mekaar.

'n Interessante spanning ontstaan wanneer Psalm 8 in die boek Job geraam word. In Psalm 8 word die waardigheid van die mens besing. In die boek Job bekla hy sy onwaardigheid. Let op die ooreenkoms tussen Psalm 8:5 en Job 7:17.

Job 7:17

מִדָּאֱלֹהִים כִּי תִגְדָּלֵנִי וְכִי תִשָּׂחַ אֵלַי לְבָדָּ:

Wat is die mens dat u hom groot maak
en dat U u hart op hom rig?
(U besoek hom elke môre
U stel hom elke oomblik op die proef.
Hoe lank is dit voordat U van my af wegkyk
en my kans gee om my speeksel te sluk?)

Job 7:17 vorm 'n parodie op Psalm 8:5. Vanuit 'n situasie van onverdiende lyding word daar anders gekyk na God se betrokkenheid by die lewe van die individu. Beide perspektiewe moet erken word.

In Daniël 7:13 word die woorde mensekind of seun van die mens gebruik:

Ek het gesien in die naggestigte, en kyk, met die wolke van die hemel het een gekom soos die **seun van die mens**...

In Daniël 7 is dit 'n metafoor vir die heilige mense wat die oorwinning gaan behaal. In die Joodse apokaliptiek het die motief 'seun van die mens' ontwikkel in 'n hemelse persoon wat in die eindtyd sou kom. Dit is in die Nuwe Testament op Jesus oorgedra. 'n Verband tussen Psalm 8 en die verhaal van Jesus was 'n noodwendigheid.

In Hebreërs 2:6-8 word Psalm 8 geraam in die beskrywing van die heerskappy van Jesus. In hierdie konteks verkry die Psalm 'n nuwe funksie. Die funksieverskuiwing is gefasiliteer deur die Griekse weergawe van Psalm 8:

5 τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν
6 ἡλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους,
δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας αὐτόν,

In die Griekse weergawe kan vers 6 gelees word as: 'U het hom 'n bietjie minder as die engele gemaak' of: 'U het hom 'n kort rukkie onder die engele gestel'. In die nuwe raam word hierdie woorde van toepassing gemaak op die stelling dat Jesus 'n kort tydjie dood was.

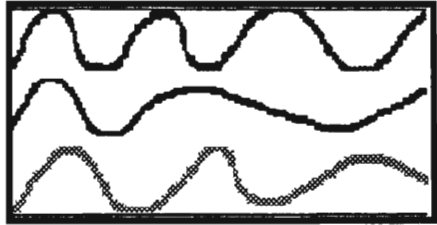
4.3 Die hanterling van diversiteit

In die betoog wat so pas gelewer is, bepleit ek waardering vir diversiteit in die Bybel en diversiteit in die interpretasie van die Bybel. Wetenskaplikheid vra dat ook die ander stemme gehoor word. In die verlede het die interpretasie van die Bybel 'n proses van reduksie geïmpliseer. Voue moes uitgestryk word, skerp punte moes afgeskuur word sodat al die gegewens herlei kon word tot 'n enkelvoudigheid. Al die getuienis moes eenstemmig die lof van God besing. Dit het nie voldoen aan die eise van wetenskaplikheid nie en is vervreem van die werklikheid.

In betekenisgewing kan 'n mens egter nie net volstaan met 'n tabulering van gegewens nie. Die Bybelwetenskaplike kan nie berus in 'n skisofreniese aanvaarding van disjunkte werklikhede nie. Die mens gee betekenis aan gegewens deurdat daardie gegewens in verband met mekaar gebring word. Alle aspekte van die bewuste werklikheid konvergeer in die leefwêreld van die mens. Die wetenskaplike het die roeping om in sy eie leefwêreld hierdie

aspekte met mekaar te versoen en om ander te begelei tot so 'n versoening. Al die stemme moet saamklink, maar nie in 'n kakofonie nie!

Om hierdie proses te verduidelik, kan die verskynsel van kontrapunt as metafoor gebruik word. Kontrapunt is 'n komposisietegniek wat die selfstandige melodiese verloop van afsonderlike stemme in 'n komposisie veronderstel. Voorbeelde hiervan is die misse en motette van Palestrina en die fugas van Bach. Dit kan ook polifonie genoem word.

In die Bybel is daar verskillende perspektiewe wat kontrapuntaal geposisioneer is, maar tog deel vorm van 'n komposisie. Die selfstandigheid van elke perspektief hef nie die waarde van die komposisie op nie.

Die jukstaposisie van kontrasterende elemente is 'n wesenseienskap van Bybelse literatuur. Die opeenvolging daarvan skep 'n polsende effek wat vitaliteit aan die teks gee. Die verf is nie op die palet vermeng tot 'n dooie, neutrale monochroom nie - dit word in kwashale van helder, suiwer kleure langs mekaar aangewend soos in die impressionistiese styl van Monet.

Die verhouding tussen hulpwetenskappe en Bybelinterpretasie kan ook aan die hand van kontrapunt geïllustreer word. Die historiese, sosiale en literêre wetenskappe moet hulle selfstandigheid behou, maar moet voortdurend in dialoog met die Bybelwetenskap wees. Indien dit doelbewus met die Bybel geharmonieer word, verloor die proses sy dialogiese karakter en word dit 'n monoloog of homofonie. In die verlede was dit dikwels die geval. In daardie geval kom nóg die Bybelwetenskap nóg die hulpwetenskappe tot hulle reg.

5. Ekskursie: Die Bybelse en die natuurwetenskappe

5.1 Die kosmologie van die Bybel

Die Bybelstudent word gekonfronteer met 'n skynbare diskrepansie tussen 'n Bybelse wêreldbeeld en bevindinge van die natuurwetenskappe. Oor hierdie onderwerp is daar al heelwat gepubliseer. In sommige kringe word die Bybel steeds ingespan om natuurwetenskaplike teorieë verkeerd te bewys. 'n Bybelwetenskaplike kom gou onder die besef dat die Bybel nie as 'n

natuurwetenskaplike handboek gebruik kan word nie. Dit is geskryf binne die verwysingsraamwerk van die mense van baie jare gelede.

Tradisioneel is daar twee opsies vir die persoon wat die Bybel krities lees. Aan die een kant word die Bybel in 'n groot mate as verouderd en uitgedien beskou. Dit het hoogstens godsdiens-historiese en literêre waarde. Aan die eenkant kan die klem verskuif word. Die Bybel gee nie voor om 'n historiese of natuurwetenskaplike handboek te wees nie. Dit is 'n geloofsboek. Dit gaan vir die Bybel om die boodskap en nie om die feite nie. Agter die gegewens van die Bybel is daar 'n boodskap wat vir ons relevant is. Laasgenoemde benadering word algemeen aanvaar in kritiese maar behoudende kringe. Alhoewel daar in laasgenoemde benadering vasgehou word aan die geestelike relevansie van die Bybel, laat hierdie benadering nie die Bybel tot sy reg kom nie. Die Bybelskrywers is **geïnteresseerd in die kosmologie**. Hulle gebruik die kosmologiese voorstellings nie net as metafore om iets anders mee te sê nie - hulle glo dat die wêreld so lyk! Voorstellings wat vir ons vreemd mag voorkom, word dikwels in vertalings gekamouflêer om die klem op die boodskap te lê en nie op die vreemdheid nie. Indien ons die Bybel tot sy reg wil laat kom, moet daar ook ruimte gebied word aan die ander stemme in die Bybel. Daar is meer as een kosmologiese model in die Bybel, en nie een daarvan sal vir die moderne mens aanvaarbaar wees nie. Daar is mitologiese voorstellings waarby ons nie kan aansluit nie. Dit het nie net gedien as metafore nie - vir die mense van die Bybel was dit werklik.

Met hierdie uitspraak skaar ek my nie by diegene wat die Bybel as uitgedien sien nie. Daar is nog 'n opsie. Die Bybelskrywers was deel van die wêreld van hulle tyd. Hulle was geïnteresseerd in hulle leefwêreld. Hulle het kennis geneem van die wêreldbeeld van hulle tyd. Tog het hulle gesoek na 'n manier hoe hierdie beeld gesien kan word in die raam van hulle verhouding met God. Al sou ons nie tot dieselfde gevolgtrekkings as hulle kom nie, moet ons hulle voorbeeld volg. Dit is die plig van die moderne Bybelwetenskaplike en Bybelstudent om kennis te neem van die stand van die natuurwetenskappe en om dit krities te beoordeel in terme van die norme van daardie dissipline, maar om dit dan in 'n kontrapuntale komposisie te laat saamsing met die stem van geloof.

Is die mens nie dalk besig om sy grense te oorskry nie? Hy is aangestel om te heers oor diere op die aarde - mag hy die hemele betree? Mag hy die oorsprong en wese van lewe navors? Ons lewe in 'n opwindende wêreld in opwindende tye. Deur middel van die Hubble-teleskoop kry ons beter perspektief op die ontstaan van die kosmos. Sekere vondste dui daarop dat die moontlikheid van lewe elders in die heelal nie uitgesluit kan word nie.

Ons woon in Afrika, die moederskoot van die mens. Een van die voorouers van die mens, *Australopithicus*, was volop in Suid-Afrika. Die Karoo is die plek waar die meeste fossiele van die voorouers van die soogdier gevind is. Gelowige studente en navorsers moet nie meer geïnhibeer word om aktief deel te neem aan natuurwetenskaplike navorsing oor die ontstaan van die heelal en die ontstaan van lewe nie. Die skepping bly 'n bron van verwondering al is daar natuurwetenskaplike verklarings. Vir die gelowige kan hierdie verwondering 'n religieuse dimensie hê. Dit is vir die gelowige 'n uitdaging om nuwe insigte in die natuurwetenskappe te integreer met sy lewensbeskouing en dit saam te laat klink in 'n himne tot eer van God.

5.2 Natuurwetenskap en geloof in God

Is nuwe perspektiewe in die natuurwetenskappe 'n bedreiging vir geloof in God? Daar is baie pogings aangewend om hierdie twee aspekte met mekaar te harmonieer binne 'n natuurwetenskaplike model. Die werklikheid word gesien as die resultaat van die dinamiese interaksie van toevalligheid en wetmatigheid. Sommige mense sien in die onsekerheidsbeginsel (wat eie is aan die fisika op mikrovlak) ruimte vir die ingryping van God. In die kwantumeganika is daar nie meer sprake van absolute voorspelbaarheid nie. Bied dit ruimte vir God om steeds te funksioneer aan die ander kant van die grense van menslike heerskappy? Hierdie benadering sluit aan by die ou benadering dat God se domein saamval met die terreine van die lewe waaroor die mens nie beheer het nie.

Aan die ander kant is daar mense wat die bestaan van God aflei uit die wetmatigheid van die skepping. Vandag is hierdie perspektief baie meer gesofistikeerd as in die verlede. Ons is bekend met die tweede wet van termodinamika wat impliseer dat 'n sisteem ontwikkel van 'n meer geordende toestand na 'n minder geordende toestand. Daar is egter ook aanduidings dat die teenoorgestelde kan gebeur. Binne 'n sisteem kan daar ook uit chaos orde voortkom. Al die elemente in 'n sisteem staan in 'n verhouding tot mekaar. Ons is gewoon aan kousaliteit waar energie op laer vlakke gevolge het op hoër vlakke. Daar is tog aanduidings van 'n ander proses, 'n sogenaamde 'top-bottom' effek waar inligting van die boonste vlak deurgegee word en beweging op die laer vlak bepaal. So vorm alles wat bestaan 'n eenheid. Binne hierdie sisteem is kousaliteit nie die enigste dinamiese beginsel nie. Daar is ook 'n doelmatigheid. Kan dit wees dat ons hier van God praat as die ordende beginsel?

Albei hierdie strategieë is onoortuigend. Dit is pogings om God te raam binne natuurwetenskaplike kontoere. Die diversiteit van die lewe kan nie gereduseer word tot 'n enkelvoudigheid nie. Daar moet kommunikasie wees tussen geloof en natuurwetenskap, maar dit bly 'n dialoog en is nooit 'n monoloog nie.

6. Kommunikasie oor klowe

Laat ek terugkeer na die afstand tussen ons en die wêreld van die Bybel. Indien 'n mens hierdie skeiding erken, is daar dan enige hoop op kommunikasie? Is dit vir ons enigsins moontlik om sin te maak uit wat ons lees? Is dit enigsins moontlik om te hoor wat die Bybelskrywers bedoel het?

Die sleutel lê moontlik in die wese van die mens. Die verskynsel van resonansie kan as metafoor gebruik word om 'n belangrike verskynsel te illustreer. 'n Voorwerp soos 'n stemvurk wat vibreer, veroorsaak klankgolwe. Hierdie klankgolwe kan 'n tweede stemvurk laat vibreer indien die natuurlike frekwensie van die tweede stemvurk versoenbaar is met dié van die eerste. Van Selms het eenmaal 'n referaat gelewer oor die voorveronderstellings waarmee ons werk. Een daarvan is die aanname dat ons nie gek is nie en die skrywers van die Bybel ook nie gek is nie. Daar is denkstrukture wat ons met mekaar in gemeen het. Ons deel meer as net logiese strukture. Ons deel 'n basiese menslike eksistensie. Kan daar kommunikasie wees tussen 'n premoderne en moderne of selfs postmoderne mens? Hierdie tipering moet met versigtigheid op die mens toegepas word. Daar mag sulke onderskeidinge gemaak word, maar dit moet onthou word dat daar in elke postmoderne mens ook 'n moderne en premoderne mens is.

In die Bybel vind ons die getuienis van mense wat ervaar dat God aan hulle dink, dat Hy met hulle te doen het. Die getuienis resoneer by gelowiges wat dieselfde ondervinding het, al is dit in 'n ander tyd en 'n ander kultuur. Wanneer die Bybel deeglik bestudeer word, vind daar 'n ontmoeting plaas tussen die mense van die Bybel en die leser. Dit is verrassend om te sien hoeveel ons met mekaar in gemeen het. Wanneer jy die mense eers ken soos hulle is (en nie soos ons wil hê hulle moet wees nie) vind ons uit dat mense oor al die eeue op dieselfde manier lag en op dieselfde manier huil. Oor al die eeue beleef mense pyn en ontworteling, maar ook geborgenheid en dankbaarheid. Die Bybel is treffend vanweë sy menslikheid, sy aardshheid. In die boek Prediker kry ek die taal om my eie vrae te verwoord. In die boek Job kry ek die woorde waarmee ek my protes en bitterheid kan

verwoord. Tog begelei Job my om te midde van my protes 'n ontmoeting met God te ervaar.

Dialog is nie net moontlik tussen ons en die mense van die Bybel nie, maar ook tussen ons en die God van die Bybel.

Hoe heerlik is sy naam in die getuienis van die Bybelskrywers. Selfs in die naïwiteit van eenvoudige mense vestig Hy sy krag. Sy heerlikheid is sigbaar in die skepping, die oerknal, die geboorte en sterwe van sterre, die ontstaan van die lewe, die geskiedenis. Dit is sigbaar in die prestasies van die mens.

Die mens hoef nie met sy wetenskap 'n brug te bou tussen hemel en aarde nie. In die hemel resoneer iets van die mens: God dink aan hom. Op die aarde resoneer die heerlikheid van God in die skoonheid van die skepping en die uitnemendheid van die mens.

7. Visie vir die Departement Bybelkunde

7.1 Die behoud van naïwiteit binne 'n wetenskaplike milieu

In die vak Bybelkunde moet daar rekening gehou word met die mense wat die vak neem. Die meeste van ons studente is Christene wat die Bybel vanuit 'n Christelike perspektief wil bestudeer. Dosente word toevertrou met die naïwiteit van studente. Hierdie naïwiteit is kosbaar en mag nie en hoef nie opgeoffer te word nie. Die vak word aan 'n universiteit aangebied, daarom moet dit voldoen aan die eise van wetenskaplikheid. Studente moet blootgestel word aan die stand van navorsing op die gebied en moet opgelei word om die Bybel self krities te bestudeer. Kritiese denke en naïwiteit kan egter kontrapuntal geakkommodeer word. Die dosent moet in hierdie opsig 'n voorbeeld stel. In hierdie wetenskap moet die aspek van aangryping gerespekteer word. Hierdie aspek moet deur die student bestudeer en beleef word.

Daar is druk op Bybelkunde departemente om in die gees van akkommodasie 'n neutrale wetenskap aan te bied en te beweeg in die rigting van *Religious Studies*. Bestudering van godsdiens as fenomeen en bestudering van ander godsdienste vorm reeds deel van ons leerplan. Ander godsdienste word vanuit 'n neutrale perspektief fenomenologies bestudeer. Die Christendom word geposisioneer tussen ander gelowe. Tog is ons mark van so 'n aard dat dit uiters belangrik is om die Bybel te raam binne 'n

geloofsoortuiging. Alhoewel daar voorgegee word dat mense wil wegbeweeg van konfessionele Christendom, is die teendeel waar. Die veranderinge in die land en die wêreld skep 'n gevoel van onsekerheid. Daar is nou 'n groot behoefte aan geestelike ankers, en daar is 'n rykdom in die Bybel wat wag om ontsluit te word.

7.2 Die estetiese

Die estetiese sluit nou aan by die aspek van aangryping. In die Protestantse stroom word daar tradisioneel baie aandag gegee aan dit wat waar is en dit wat reg is. Die estetiese aspek van religie word egter verwaarloos. Tog is dit 'n essensiële faset van menswees. In die vak Bybelkunde is daar twee jaar gelede 'n nuwe komponent ingebring, naamlik die Bybel en die kunste. Die doel hiervan is om die funksie en aard van kunste in religie te bestudeer. So kan daar deurgedring word tot die spiritualiteit van historiese gemeenskappe. Dit bied geleentheid om die ontwikkeling van Bybelse motiewe en tradisies te bestudeer. Dit laat 'n mens ook toe om vanuit die kunstenaar se perspektief na die Bybel te kyk.

7.3 Ontwikkeling van teksvaardighede

Die student moet gelei word om kaalvoet deur die teks te loop, om krities en selfstandig te dink. Die hoogbloeie van populêre Christelike literatuur moet verwelkom word, maar dit dui ook op 'n gevaar: Christene word gevoer met ander mense se interpretasie van die Bybel. Die belangrike faset van persoonlike omgang met die teks het verdwyn. Die Bybel verloor sy onmiddellikheid. In die vak moet die student opgelei word in hermeneutiese vaardighede. Sy of hy moet bemaagtig word om 'n selfstandige, gefundeerde opinie te hê. Die interpretasie van die Bybel is steeds die sentrale element binne die Departement. Om die Bybel te raam in sy historiese konteks, word daar klem gelê op die wêreld van die Bybel.

7.4 Afrika konteks

Ons woon in Afrika en het heelwat studente vanuit Afrika-kulture. Die Bybel moet ook geraam word binne 'n Afrika-konteks. Daar is gevolglik so 'n module in hierdie kursus ingebou. Waar hierdie module opsioneel is op nagraadse vlak, is dit verrassend om te sien hoe gewild dit by swart en blanke studente is.

7.5 Ontwikkeling van lewensvaardighede

Die Bybel het te doen met die kuns om te lewe. Daar moet plek gemaak word vir die bespreking van lewensvrae. Die Bybel moet uitmond in die lewe. Alhoewel etiek 'n selfstandige module in die kursus is, behoort die etiese in elke studie-eenheid ter sprake te kom.

8. Slotopmerking

Die Departement Bybelkunde moet 'n instrument wees waardeur mense hulle menswees herontdek, hulle heersersfunksie, maar veral die verhouding waarin hulle tot God staan. Dit impliseer 'n holistiese benadering. Kursusse kan nie meer aangebied word volgens die grense van vakdisseplines nie. Hierdie toerusting impliseer die integrasie van verskillende fasette.

Mag wetenskaplikheid as 'n bate beskou word en nie as 'n bedreiging nie. Mag ons werk bydra tot die kosmiese loflied aan God:

Here, ons Here, hoe heerlik is u naam op die hele aarde!

PUBLIKASIES VAN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA (NUWE REEKS)

1. "Gids by die voorbereiding van wetenskaplike geskrifte" - Prof C Coetzee (1956)
2. "Die Aard en Wese van Sielkundige Pedagogiek" - Prof B F Nel (1956)
3. "Die Toenemende belangrikheid van Afrika" - Adv E H Louw (1957)
4. "Op die Drumpel van die Atoomeeu" - Prof J H vd Merwe (1975)
5. "Livestock Philosophy" - Prof J C Bonsma (1958)
6. "The Interaction Between Environment and Heredity" - Prof J C Bonsma (1958)
7. "Verrigtinge van die eerste kongres van die Suid-Afrikaanse Genetiese Vereniging" - Julie 1958 (1958)
8. "Aspekte van die Prysbeheersingspolitiek in Suid-Afrika na 1948" - Prof H J J Reynders (1959)
9. "Suiwelbereiding as Studieveld" - Prof S H Lombard (1960)
10. "Die toepassing van fisiologie by die bestryding van Insekte" - Prof J J M Mathee (1960)
11. "The Problem of Methaemoglobinaemia in man with special reference to poisoning with nitrates and nitrites in infants and children" - Prof D G Steyn (1960)
12. "The Trace Elements of the Rocks of the Bushveld Igneous Complex", Part 1 - Dr C J Liebenberg (1960)
13. "The Trace Elements of the Rocks Types" - Dr C J Liebenberg (1960)
14. "Protective action of Fluorine on Teeth" - Prof D G Steyn (1961)
15. "A Comparison between the Petrography of South African and some other Palaeozoic Coals" - Dr C P Snyman (1961)
16. "Kleinveekunde as vakrigting aan die Universiteit van Pretoria" - Prof D M Joubert (1962)
17. "Die Bestryding van Plantsiektes" - Prof P M le Roux (1962)
18. "Kernenergie in Suid-Afrika" - Prof A J A Roux (1962)
19. "Die soek na Kriteria" - Prof A P Grové (1962)
20. "Die Bantoetaalkunde as beskrywende Taalwetenskap" - Prof E B van Wyk (1962)
21. "Die Statistiese prosedure: teorie en praktyk" - Prof D J Stoker (1963)
22. "Die ontstaan, ontwikkeling en wese van Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie" - Prof P C Snijman (1963)
23. "Freedom - What for?" - Prof D G Steyn (1964)
24. "Once more - Fluoridation" - Prof D G Steyn (1964)
25. "Die Ken- en werkwêreld van die Biblioteekkunde" - Prof P C Coetzee (1964)
26. "Instrumente en Kriteria van die Ekonomiese Politiek n.a.v. Enkele Ondervindinge van die Europese Ekonomiese Gemeenskap" - Prof J A Lombard (1964)
27. "The Trace Elements of the Rocks of the Alkali Complex at Spitskop, Sekukuniland, Eastern Transvaal" - Dr C J Liebenberg (1964)
28. "Die Inligtingsprobleem" - Prof C M Kruger (1964)
29. "Second Memorandum on the Artificial Fluoridation of Drinking Water Supplies" - Prof F D G Steyn (1964)
30. "Konstituering in Teoreties-Didaktiese Perspektief" - Prof F van der Stoep (1966)
31. "Die Akteur en sy Rol in sy Gemeenskap" - Prof Anna S Pohl (1966)

32. "The Urbanization of the Bantu Homelands of the Transvaal" - Dr D Page (1966)
33. "Die Ontwikkeling van Publieke Administrasie as Studievak en as Professie" - Prof J J N Cloete (1967)
34. "Duitse Letterkunde as Studievak aan die Universiteit" - Prof J A E Leue (1967)
35. "Analitiese Chemie" - Prof C J Liebenberg (1967)
36. "Die Aktualiteitsbeginsel in die Geologiese navorsing" - Prof D J L Visser (1967)
37. "Moses by die Brandende Braambos" - Prof A H van Zyl (1967)
38. "A Qualitative Study of the Nodulation Ability of Legume Species: List I" - Prof N Grobbelaar, M C van Beyma en C M Todd (1967)
39. "Die Messias in die saligsprekinge" - Prof S P J J van Rensburg (1967)
41. "Universiteit en Musiek" - Prof J P Malan (1967)
42. "Die studie van die Letterkunde in die Bantoetale" - Prof P S Groenewald (1968)
43. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1964/1965 (1968)
44. "Die Drama as Siening en Weergawe van die Lewe" - Prof G Cronjé (1968)
45. "Die Verboude Grond in Suid-Afrika" - Prof D G Haylett (1969)
46. "'n Suid-Afrikaanse Verplegingscredo" - Prof Charlotte Searle (1969)
47. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1965/1966 (1968)
48. "Op soek na Pedagogiese Kriteria" - Prof W A Landman (1969)
49. "Die Romeins-Hollandse Reg in Oënskou" - Prof D F Mostert (1969)
50. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1966/1967 (1969)
51. "Inorganic Fluoride as the cause, and in the prevention and treatment of disease" - Prof Douw G Steyn (1969)
52. "Honey as a food and in the prevention and treatment of disease" - Prof H P van der Schijff (1969)
53. "A check list of the vascular plants of the Kruger National Park" - Prof D G Steyn (1970)
54. "Aspects of Personnel Management" - Prof F W Marx (1969)
55. Samevatting van Proefskrifte en Verhandeling 1967/1968 (1970)
56. "Sport in Perspektief" - Prof J J Botha (1971)
57. "Die Huidige Stand van die Gereformeerde Teologie in Nederland en ons Verantwoordelikheid" - Prof J A Heyns (1971)
58. "Onkruid en hul beheer met klem op chemiese beheer in Suid-Afrika" - Prof P C Nel (1971)
59. "Die Verhoudingstrukture van die Pedagogiese Situatie in Psigopedagogiese Perspektief" - Prof M C H Sonnekus (1971)
60. "Kristalhelder Water" - Prof F A van Duuren (1971)
61. "Arnold Theiler (1867-1936) - His life and Times" - Dr Gertrud Theiler (1971)
62. "Dr Hans Merensky - Mens en Voorbeeld" - Prof P R Skawran (1971)
63. "Geskiedenis as Universiteitsvak in Verhouding tot ander Vakgebiede" - Prof F J du Toit Spies (1971)
64. "Die Magistergraadstudie in Geneeskundige Praktyk (M Prax Med) van die Universiteit van Pretoria" - Prof H P Botha (1971)
65. Samevatting van Proefskrifte/Verhandelinge 1968/1969 (1971)
66. "Kunskritiek" - Prof F G E Nilant (1971)
67. "Anatomie - 'n Onleding" - Prof D P Knobel (1971)
68. "Die Probleem van Vergelyking en Evaluering in die Pedagogiek" - Prof F J Potgieter (1972)

69. "Die Eenheid van die Wetenskappe" - Prof P S Dreyer (1972)
70. "Aspekte van die Sportfisiologie en die Sportwetenskap" -
Dr G W vd Merwe (1972)
71. "Die rol van die Fisiologiese Wetenskappe as deel van die Veterinêre Leerplan" -
Prof W L Jenkins (1972)
72. "Die rol en toekoms van die Weidingskunde in Suid-Afrikaanse Ekosisteme" -
Prof J O Grunow (1972)
73. "Some Problems of Space and Time" - Mnr K A Schrecker (1972)
74. "Die Boek Prediker - 'n Smartkreet om die Gevalle Mens" -
Prof J P Oberholzer (1972)
75. Titels van Proefskrifte en Verhandeling ingedien gedurende 1969/1970;
1970/1971 en 1971/1972 (1973)
76. "Die Akademiese Jeug is vir die Sielkunde meer as net 'n Akademiese Onder-
werp" - Prof D J Swiegers (1973)
77. "'n Homiletiese Herwaarding van die Prediking vanuit die Gesigshoek van die
Koninkryk" - Prof J J de Klerk (1973)
78. "Analise en Klassifikasie in die Vakdidaktiek" - Prof C J van Dyk (1973)
79. "Bantoeereg" 'n Vakwetenskaplike Terreinverkenning" -
Prof J M T Labuschagne (1973)
80. Dosentekursus 1973 - Referate gelewer tydens die Dosentekurse 30 Jan - 9 Feb
1973 (1973)
81. "Volkekunde en Ontwikkeling" - Prof R D Coertze (1974)
82. "Opleiding in Personeelbestuur in Suid-Afrika" - Prof F W Marx (1974)
83. "Bakensyfers vir Dierreproduksies" - Prof D R Osterhoff (1974)
84. "Die Ontwikkeling van die Geregtelike Geneeskunde" - Prof J Studer (1974)
85. "Die Liggaamlike Opvoedkunde: Geesteswetenskap?" - Prof J L Botha (1974)
86. "Dosentekursus: 1974 - Referate gelewer tydens die Dosentekursus 4-7 Feb 1974
(1974)
87. "Die opleiding van die mediese student in Huisartskunde aan die Universiteit van
Pretoria" - Prof H P Botha (1974)
88. "Opleiding in Bedryfsekonomie in die huidige tydvak" - Prof F W Marx (1974)
89. "Swart arbeidsregtelike verhoudings, quo vadis?" - Prof S R van Jaarsveld (1974)
90. "The Clinical Psychologist: Training in South Africa". A report on a three-day
invitation conference" 11-13 April 1973 (1974)
91. "Studie van die Letterkunde in die Taalonderrig" - Prof L Peeters (1975)
92. "Gedagtes rondom 'n Kontemporêre Kerkgeskiedenis - met besondere verwysing
na die Nederduits Gereformeerde Kerk" - Prof P B van der Watt (1975)
93. "Die funksionele anatomie van die herkouermaag-vorm is gekristalliseerde
funksie" - Prof J M W le Roux (1975)
94. "Dosentekursus 1975 - Referate gelewer tydens die Dosentekursus 27 Januarie -
6 Februarie 1975 (1975)
95. "'n Nuwe benadering tot die bepaling van die koopsom in die geval van 'n oor-
name" - Prof G van N Viljoen (1975)
96. "Enkele aspekte in verband met die opleiding van veekundiges" - Prof G N Louw
(1975)
97. "Die Soogdiernavorsingsinstituut 1966-1975" (1975)
98. "Prostetika: 'n doelgerigte benadering" - Prof P J Potgieter (1975)

99. "Inligtingsbestuur" - Prof C W I Pistorius (1975)
100. "Is die bewaring van ons erfenis ekonomies te regverdig?" - Dr Anton Rupert (1975)
101. "Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie - Verlede, Hede en Toekoms: - Prof J D Duvenhage (1976)
102. "Keel-, Neus- en Oorheelkunde - Hede en Toekoms" - Prof H Hammersma (1976)
103. Dosentesimposia 1975 (1976)
104. "Die Taak van die Verpleegonderwys" - Prof W H Kotzé (1976)
105. "Quo Vadis, Waterboukunde?" - Prof J P Kriel (1976)
106. "Geregtelike Geneeskunde: Die Multidissiplinêre Benadering" - Prof J D Loubser (1976)
107. "Huishoudkunde - Waarheen?" - Prof E Boshoff (1976)
108. Dosentekursus 1976 - Referate gelewer tydens die Dosentekursus 29 Januarie - 4 Februarie 1976 (1976)
109. Tweede H F Verwoerd-gedenklesing gehou deur die Eerste Minister Sy Edele B J Vorster (1976)
110. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1972/73; 1973/74 en 1974/75 en wetenskaplike publikasies van personeelle vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1975 (1976)
111. "Ortodonsie - 'n Oorsig en waardebeplanning" - Prof S T Zietsman (1976)
112. "Rede gelewer by die ingebruikneming van die Nuwe Kompleks vir die Tuberkulosenavorsingseenheid van die MNR" - Prof H W Snyman (1976)
113. "Die gebruik van Proefdiere in Biomediese Navorsing, met Spesiale Verwysing na Eksperimentele Chirurgie" - Prof D G DSteyn (1976)
114. "Die toekoms van die Mynboubedryf in Suid-Afrika" - Prof F O Leiding (1976)
115. "Van Krag tot Krag" - Dr Anton Rupert (1976)
116. "Carnot, Adieu!" - Prof J P Botha (1976)
117. "'n Departement van Hematologie - Mode of Noodsaak" - Prof K Stevens (1976)
118. "Farmaka en Farmakologie: Verlede, Hede en Toekoms" - Prof De K Sommers (1976)
119. "Opleiding en Elektroniese Ingenieurswese - Deurbraak of Dwaling?" - Prof L van Biljon (1977)
120. "Die Röntgendiagnostiek voor 'n Nuwe Uitdaging - die Toegepaste Fisiologie" - Prof J M van Niekerk (1977)
121. "Die Algemene Sisteemteorie as Uitgangspunt by die Beplanning van 'n Basiese Biblioteek - en Inligtingkundige Opleidingsprogram" - Prof M C Boshoff (1977)
122. Dosentekursus: 1977 (1977)
123. "Hulpverlening aan kinders met leerprobleme" - Prof P A van Niekerk (1977)
124. "Tuinboukunde Quo Vadis" - Prof L C Holtzhausen (1977)
125. "Die plek en toekomstak van 'n Departement Huisartskunde in 'n Fakulteit van Geneeskunde" - Prof A D P van den Berg (1977)
126. "Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1975/76 en wetenskaplike publikasies van personeelle vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1976 (1977)
127. "Landbouvoorligting by die kruispad - Uitdagings vir Agrariese Voorligting as Universiteitsdepartement" - Prof G H Düvel (1978)

128. "Die ontplooiing van Rekenaarwetenskap as 'n funksie van evolusie op Rekenaargebied" - Prof R J van den Heever (1978)
129. "Die rol van navorsing in die opleiding en ontwikkeling van die akademiese chirurg" - Prof C J Miény (1978)
130. "Sport and Somatology in Ischaemic Heart Disease" - Prof P J Smit (1979)
131. Dosentekursus 1978 (1978)
132. "'n Beter Toekoms" - Dr Anton Rupert
133. Toespraak gelewer by geleentheid van die Lentepromosiepligtigheid van die Universiteit van Pretoria op 8 September 1978 - Mnr J A Stegman, Besturende Direkteur van Sasol (1978)
134. "Geologie in 'n toekoms van Beperkte Hulpbronne" - Prof G van Gruenewaldt (1978)
135. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1976/77 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigend op 15 November 1977 (1979)
136. "Die Kind met Spesifieke Leergestremdhede" - Prof P A van Niekerk en M C H Sonnekus (1979)
137. "Sensore en Tensore" - Prof N Maree (1979)
138. "Die Godsdienwetenskappe en die Teologie" - Prof P J van der Merwe (1979)
139. "Dierefisiologiese navorsing aan die Universiteit van Pretoria (1928-1978) - Prof J F W Grosskopf (1979)
140. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1977/78 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1978 (1979)
141. "Behoeftebepaling en doelformulering in die Opvoeding, Onderwys en Opleiding" - Prof E J Potgieter (1979)
142. "Klein sake is "Grootsake"" - Dr Anton Rupert (1979)
143. "Die Pad Vorentoe" - Prof W E G Louw (1979)
144. Referate gelewer tydens die jubileumjaarviering - Prof P S Dreyer (1980)
145. "Die gebruikmaking van Kies-en-keur in invulvraestelle" - lesing gelewer tydens 'n kursus vir dosente op 19 April 1979 en 22 en 23 Oktober 1979 (1980)
146. "Survey of Disease Patterns in Transkei and the Ciskei" - E Rose, W G Daynes en P J Kloppers (1980)
147. Die Ortopedagogiek as Praktykgerigte Pedagogieperspektief" - Prof P A van Niekerk (1980)
148. "Die rol van kernkrag gesien teen die agtergrond van die energietekort in die wêreld" - Dr A J A Roux (1980)
149. "Exchange lists for elected Protein Diets" - Mev J M Crous (1980)
150. "Die Universiteit van Pretoria se bydrae tot die Dierefisiologiese Vakliteratuur (1930-1980)" - J F W Grosskopf, J D Skinner en S Christa Daffue (1980)
151. "Professor's Dilemma. Problems, Polemics and Pokitics in University Departments of English" - Prof P J H Titlestad (1980)
152. "Ortopedie, Die Ortopeed en die mens" - Prof R P Gräbe (1980)
153. "Die rol van Fisika in die moderne gemeenskap" - Prof E K H Friedland (1980)
154. "Interne Geneeskunde: Wetenskap en kuns" - Prof G P Human (1980)
155. "Die opleiding van Chemiese Ingenieurs in Suid-Afrika" - Prof U Grimsehl (1980)

156. "Doelwitte vir Musiekopleiding" - Fros S Paxinos (1980)
157. "Die stand van die Beeldende Kuns in Suid-Afrika" - Prof N O Roos (1980)
158. "Op die spoor van die Onsigbare Lig" - Prof S F Prinsloo (1980)
159. "Beroepsoriënteringspedagogiek gereël deur die Fakulteit Opvoedkunde van die Universiteit van Pretoria as deel van die Halfeeufeesviering 12 tot 14 Augustus 1980 - Onder redaksie van Prof C J Joubert (1980)
160. "Die selfbeeld van die Sosiologie en Sosioloë" - Prof J S Oosthuizen (1980)
161. "Onderwysopleiding - 'n Didakties-Pedagogiese en Vakdidaktiese beskouing" - Prof W J Louw (1981)
162. "Die teenwoordigheid van Christus in die Erediens" - Prof A C Barnard (1980)
163. "Die Stand en taak van Geesteswetenskaplike Navorsing in die RSA" - Prof J G Garbers (1981)
164. "Die betekenis van die Regsfilosofie vir Regsnavorsing en Regspleging" - Prof J V van der Westhuizen (1981)
165. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1978/1979 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die 12 maande eindigende op 15 November 1979 (1981)
166. "Die verskynsel van Spesialisering by insekte en entomoloë" - Prof F Holm (1981)
167. "Fiftieth Anniversary Lectures": University of Pretoria - August - September 1980 - George D Yonge (1981)
168. "Kindergeneeskunde in die jaar 2000" - Prof R E Cronje (1981)
169. "Praktiese Regsopleiding in die Akademie" - Prof C F Eckard (1981)
170. "Proceedings of the Symposium on Controversies in Surgery" - Edited by Prof C J Miemy (1981)
171. ""The Psychic Life of the Child with Specific Learning disabilities" - Prof M C H Sonnekus (1981)
172. "B F Nel Herdenkingsrede - Universiteit van Pretoria" 12 Augustus 1981 - Prof E A van Trotzenburg (1981)
173. "Statistiek en die statistikus in diens van die gemeenskap" - Prof H S Schoeman (1981)
174. "Menslike Anatomie - basiese geneeskunde vak" - Prof I J M van Niekerk (1981)
175. "Môre se uitdaging vir die Suid-Afrikaanse Mynboubedryf" - Prof A N Brown (1981)
176. Titels van proefskrifte en verhandelings ingedien gedurende 1979/80 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die 12 maande eindigende op 15/11/1980 (1981)
177. "Leiding aan Magister en Doktorale studente" - Prof W A Landman (1981)
178. "Steekproefneming in die Praktyk" - Prof D G Stoker (1981)
179. "Bestuur - Wetenskap of Kultuur?" - Dr A Rupert (1981)
180. "Uitdagings wat nuwere tendense aan die Universiteitsbiblioteekwese stel" - Die departement Biblioteek- en Inligtingkunde en die Biblioteekdiens van die Universiteit van Pretoria (1981)
181. "Liggaamsbeweging en die Mens in Wording - Physical movement and the Becoming of Man" - Onder redaksie van/edited by Prof J L Botha en/and Prof P J Smit (1982)
182. "Kriminologie 2000" - Prof D G Steyn (1982)

183. "A Horse! A Horse' My Kingdom for a Horse!" - Prof M M S Smuts (1982)
184. "Die bydrae van Mondpatologie tot die Geneeskunde" - Prof A J Ligthelm (1982)
185. "Lectures on Philosophical Hermeneutics" - Prof Dr Hans-Georg Gadamer (1982)
186. "Inhoudingsrede van Vise-Kanselier en Rektor" - Prof D M Joubert (1982)
187. "Uitdagings vir 'n Ginekologie en Obstetrie Departement in die ruimte-eeu" - Prof J V van der Merwe (1982)
188. "Die uitdaging van Elektriese Ingenieurswese in Suid-Afrika" - Prof N Wessels (1982)
189. "Titels van proefskrifte en verhandelinge ingedien gedurende 1980/81 en wetenskaplike publikasies van personeellede vir die twaalf maande eindigende op 15 November 1981 (1983)
190. "Die belangrikheid van Periodonsie en Mondgeneeskunde in Tandheelkunde" - Prof J A Pretorius (1983)
191. "Strategie vir die implementering van navorsingsbevindings in die Geesteswetenskappe" - Dr J G Garbers (1983)
192. "Gesprekke oor die Wiskunde" - Onder redaksie van Prof P J Zietsman (1983)
193. "Gemeenskapsgesondheid: 'n Nuwe Naam en 'n Benadering" - Prof A M Coetzee (1983)
194. "Vrees dat die Wonderboom sal ... (val)?" (J C Steyn) - Prof Rena Pretorius ((1983)
195. "Evaluering van die hedendaagse beroepsoriënteringsteorie en -praktyk" - Prof C J Joubert (1983)
196. "Magkonsentrasie! Voor- en Nadele" - Dr A E Rupert (1983)
197. "Waarom Chemie?" - Prof A Wiechers (1983)
198. "Biblioteek- en Inligtingkunde: Quo Vadis" - Prof J A Boon (1983)
199. "B.F. Nel-Gedenklesing" - Prof F van der Stoep (1983)
200. "Die opleiding van navorsers in die Geesteswetenskappe" - Dr J G Garbers (1984)
201. "'n Konteks vir die Argitektuur" - Onder redaksie van Prof D Holm (1984)
202. "Wiskunde in diens van die gemeenskap" - Prof J Swart (1984)
203. "Die moderne staatkunde in die Republiek van Suid-Afrika" - Prof F L Ackron (1984)
204. "Wetmatigheid en Meganiese Ingenieurswese" - Prof P C Haarhoff (1984)
205. "Gesoeke: Die nuwe Entrepreneur" - Dr A E Rupert (1984)
206. "Kernreaksies van 'n ander aard" - Prof L Visser (1984)
207. "Lifestyle and disease". Symposium of the Hans Snyckers Institute (1984)
208. "Verpleegkunde in perspektief: Graadopleiding aan die Universiteit van Pretoria: - Prof J G P van Niekerk (1985)
209. "Onderwysvernuwing: 'n Onvermybare Opgaaf" - Prof M J Bondesio (1985)
210. ""Die Siviele Ingenieursdosent in diens van ..." - Prof AW Rohde (1985)
211. "Kontemporêre uitdagings aan Universiteite in die akademiese voorbereiding van openbare Administrateurs" - Prof P S Botes (1985)
212. "Historia Augusta. Knolskrywer(s) ... of knollesers ... of knolle vir lesers: - Prof J Scholtmeijer (1985)
213. "Kennis - Graaf en Swaard" - Prof P A Fourie (1985)
214. "Die kreatiewe aanwending van Volksmusiek" - Prof C E Lamprecht (1985)
215. "Die nouetiese beraad: Bybels of Bibliasies" - Prof T F J Dreyer (1985)
216. "Ortodonsie: 'n Oorsig" - Prof J J G G de Muelenaere (1985)

217. "Inhuldigingsrede van kanselier - sy Edele A L Schlebuch (1985)
218. "Kaak-, Gesigs- en Mondchirurgie en Gesplete Gesigsdeformiteite in Perspektief" - Prof Kurt W Butow (1985)
219. "Ewig: Stilte en Storm" - Prof J G Swart (1985)
220. "Departement Geneeskunde - die verlede - die hede en die toekoms" - Prof P Bland-Van den Berg (1985)
221. "Die Deurbreking van Isolاسie tussen Wetenskapkulture" - Dr J G Garbers (1986)
222. "Van die RGN-Onderwysonderzoek tot witskrif en wetgewing - Navorsingsoorwegings" - Dr J G Garbers (1986)
223. "Diagnostiek en Röntgenologie - 'n uitdaging" - Prof J E Seeliger (1986)
224. "Geweld in die samelewing" - Prof S I du Toit (1986)
225. "Kernkrag: 'n Vredesreis" - Prof M P Iturralde (1986)
226. "Veterinere Volksgesondheid - vakgebied of beroepstaak?" - Prof L W van den Heever (1986)
227. "Vakkurikulum: Kaak-, Gesig- en Mondchirurgie" - Prof K W Butow (1986)
228. "Gemeenskapsgesondheid: Gesondheidsrealiteite en die verantwoordelikhede van 'n Universiteit" - Prof E Glatthaar (1986)
229. "Bestuursopleiding in Perspektief" - Prof L M Brummer (1986)
230. "Fisiologie - struktuur en funksie" - Prof J J Theron (1986)
231. "Opvoeding en Onderwys onder maatskaplike druk" - Prof J W M Pretorius (1986)
232. "Wysbegeerte en die Universiteit" - Prof A P du Toit (1986)
233. "Hoekstene" - Prof D Holm (1986)
234. "Akademiese Gesindheid, die Dierkundige en die belangrikheid van Navorsing" - Prof J F D Skinner (1986)
235. "Maatskaplikewerk - opleiding: Struktuur en Perspektief" - Prof E A K Hugo (1987)
236. "Dilektereg 1985 - 'n besinning oor teorie, praktyk en onderrig" - Prof T J Scott (1987)
237. "Die stand van mikologie in Suid-Afrika" - Prof A Eicker (1987)
238. "Uitdagings vir die SA historikus" - Prof I S Bergh (1987)
239. "Ad Destinatum Persequor: 'n Toekomstvisie vir die Dept Skoolvoortligting" - Prof C D Jacobs (1987)
240. "Veeartsenykundige Anatomie - 'n Historiese oorsig" - Prof A J Bezuidenhout (1987)
241. "Personeelbestuur: 'n Janus - Perspektief" - Prof L P Vermeulen (1987)
242. "Die Aard van Denkhanelinge en die rol daarvan in Onderrig en Leer" - Publikasie van die B.F. Nel-Gedenklesing - Prof J J de Wet (1988)
243. "Op Weg met Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria" - Prof P P A Kotze (1987)
244. "Die Ou Testament, 'n Verouderde boek?"
Enkele gedagtes na aanleiding van Psalm 15 - Prof W S Prinsloo (1988)
245. "Inhuldigingsrede van Kanselier" - Dr A E Rupert (1988)
246. "Anatomie: Die Immergroen Vakgebied" - Prof J S Meiring (1988)
247. "Opleiding in Ingenieurswese: Ideaal en Werklikheid" - Prof J A G Malherbe (1988)
248. "Elektriese Energie 'n Voorvereiste vir Welvaart" - Prof J H R Enslin (1988)

249. "Sendingwetenskap Waarheen?" - Prof D Crafford (1989)
250. "Landbou-Ingenieurswese op die Wen-Akker van die Een en Twintigste eeu" - Prof G Venter (1989)
251. "Kriminologie en Sosiale Verandering: 'n Toekomspektief" - Prof Ronelle Pretorius (1989)
252. "Hoëvlak Bestuursopleiding in Suider-Afrika - Standpunte, Probleme en Geleentheid" - Prof M J C van Vuuren (1989)
253. "Dogmatiek binne Konfessionele Verband" - Prof J H Koekemoer (1989)
254. "Semitiese Tale - Verlede, Hede en Toekoms" - Prof J H Potgieter (1989)
255. "Die Missie van die Leerstoel in Versekeringwese" - Prof G L Marx (1989)
256. "Bourekenkunde - 'n Introspeksie" - Prof H M Sigle (1989)
257. "Bybelkunde: Is die studieveld vanselfsprekend?" - Prof W Vosloo (1989)
258. "Geïntegreerde Omgewingsbestuur - 'n Oplossing vir die Ontwikkelings Bewaringskonflik in Suid-Afrika" - Prof W F vd Riet (1989)
259. "Hand 7:48 - Die Allerhoogste woon nie in mensgemaakte konstruksies nie. Die relevansie van die Nuwe-Testamentiese wetenskap na aanleiding van die metafoor 'tempel'" - Prof A G van Aarde (1989)
260. "Sielkunde: 'n Toekomspektief: - Prof W vd M Herholdt (1990)
261. "Gerhard de Kock-gedenklesing" - Dr Chris Stals (1990)
262. "Heil in Sendingperspektief" - Prof David J Bosch (1990)
263. "Die rol van Entomologie in die Biodiversiteitskrisis" - Prof P H Scholtz (1990)
264. "Die profiel van 'n Superdosent in 'n kliniese Departement" - Prof S S vd Berg (1990)
265. "Molekulêre Genetika as 'n grondslag vir navorsingsopleiding in die Biologiese Wetenskappe" - Prof H Huismans (1990)
266. "Die rol van Veterinêre Geneeskunde in 'n veranderde Suid-Afrika" - Prof S R van Amstel (1990)
267. "Veterinary Public Health an Integral Component of "Herd Health" - Prof G V Turner (1990)
268. "Voorkoming en vroeë diagnose van Ginekologiese kanker. Die rol van die akademiese hospitaal" - Prof B G Lindeque (1990)
269. "Bedryfsingenieurswese: Geleentheid en Uitdagings vir die Toekoms" - Prof P S Kruger (1990)
270. "Opleiding in elektroniese en rekenaaringenieurswese: Uitdagings vir die 21ste eeu" - Prof C W I Pistorius (1990)
271. "Parasitologie 'n raakvlak tussen Veeartsenykunde en Dierkunde" - Prof B L Penzhorn (1990)
272. "'n Vlamme Lied - Metateoretiese en Praktiese - Teologiese Grondslae van die Homiletiek" - Prof C J A Vos (1991)
273. "Persepsie en realiteit in 'n sisteemanalise van Veterinêre praktyk" - Prof J S J Odendaal (1991)
274. "The Death of the Soul and the Crisis in Ecology" - Prof G C Oosthuizen (1991)
275. "Die beoefening van Algemene Kekgeskiedenis in Suid-Afrika" - Prof C F A Borchardt (1991)
276. "The Onderstepoort Faculty of Veterinary Science, Past, Present and Future" - Prof H J Bertschinger (1991)
277. "Bybelkunde en Teologie aan UP" - Prof J J Engelbrecht (1991)

278. ““Menslike Bewegingskunde ... Wat? ... Waarom? ... Waarheen? ... “ - Prof G J van Wyk (1992)
279. “Stads- en Streekbeplanning in die Nuwe Suid-Afrika: Utopiese ideale en Azaaniese realiteite” - Prof M S Badenhorst (1992)
280. “Food Science in the New South Africa: Fueling the economy and feeding the nation” - Prof J R N Taylor (1992)
281. “Dogmatiek as konfessionele en akademiese dissipline: Terugblik en vooruitskouing” - Prof C J Wethmar (1992)
282. “Oogheelkunde: Waarvandaan en Waarheen” - Prof P Roux (1992)
283. “Kommunikasiepatologie: Onderrig vir die Toekoms” - Prof I C Uys (1993)
284. “African Horizons in Animal and Wildlife Sciences” - Prof N H Casey (1993)
285. “Die Heil, Gehoorsaamheid, Struktuur en Kerkreg” - Prof S J Botha
286. “Die Dilemma van ‘n Teologie van die Ou Testament” - Prof A P B Breytenbach (1993)
287. “Energie, minerale en opleiding in die wêreld-dorp” - Prof A S de Waal (1993)
288. “Holisme in Bestuursopleiding” - Prof D C van Rooyen (1993)
289. “Chirurgie: Waar daar geen visie is nie kwyndie Departement” - Prediker 29:18 (Parafraseer uit die King James vertaling) - Prof J H R Becker (1993)
290. “Veterinêre Patologie: ‘n Perspektief” - Prof N P J Kriek (1994)
291. “Kennisklop kanker” - Prof A S Alberts (1993)
292. “Physiology - has it come full circle?” - Prof J G van der Walt (1993)
293. “Fisiologie: Doyenne van Geneeskunde” - Prof D H van Papendorp (1994)
294. “Plantproduksie en grondkunde: Wetenskap om die son te oes” - Prof P S Hammes (1994)
295. “Opleiding en ontwikkeling van die Bestuurder van more” - Prof N F Alberts (1994)
296. “Transformasie in die departement Diagnostiek en Röntgenologie” - Prof C W Combrink (1994)
297. “Staatsdienshervorming: Waarskynlikheid of onwaarskynlikheid” “Public Service reform: Probability or improbability” - Prof C Thornhill (1994)
298. “Mikroorganismes - Lewensvorme met makro impak” - Prof T E Cloete (1994)
299. “Dit is volbring!” Die Johannese hantering en interpretasie van die kruisdood van Jesus in Teologies-eksegetiese perspektief - Prof J G van der Watt (1994)
300. “In gesprek met uiteenlopende werklikhede: Bybelkunde as ‘n eiesoortige teologiese dissipline binne ‘n veranderende Suid-Afrikaanse konteks” - Prof S J Joubert (1994)
301. “Nuwe horisonne vir Metallurgiese Ingenieurswese” - Prof R J Dippenaar (1995)
302. “Post Pacioli: Praktiek en Prinsipe” - Prof Q Vorster (1995)
303. “‘n Universiteits-inkubator vir die identifisering van ingenieurs-entrepreneurs” - Prof F W Leuschner (1995)
304. “Ingenieurs- en Tegnologiebestuur: ‘n Nuwe Dimensie in Ingenieurswese” - Prof A M de Klerk (1995)
305. “Dilemmas en uitdagings vir die beoefening van die kerkgeskiedenis in die Suid-Afrikaanse konteks” - Prof J W Hofmeyr (1995)
306. “Ortodonsie: In Afrika of vir Afrika?” - Prof W A Wiltshire (1995)
307. “Sendingwetenskap vir die derde Millennium” - Prof P G J Meiring (1995)
308. “Her Children’s Health - A Nation’s Wealth” - Prof D F Wittenberg (1996)

309. "Die huisarts as noodsaaklike vennoot in die lewering van effektiewe gesondheidsorg in Suid-Afrika" - Prof P J E Erasmus (1996)
310. "Fin de siècle of funksionele Romeinse reg" - Prof Ph J Thomas (1996)
311. "Die rol van die Politieke Wetenskaplike in die wereld van die Politiek: - Prof ME Muller (1996)
312. "Starting from square two: the pursuit of Health for All" - Prof C IJsselmuiden (1996)
313. "Healthy Animals: Safe Products: A Healthy Community" - Prof CM Veary (1997)
315. "Die Bybel binne 'n wetenskaplike milieu" - Prof L C Bezuidenhout (1997)

